

"Ei hullumpi barometri" 2006:

Ammattilaiset tyytymättömmimpiä mielenterveyspalveluihin

Psykiatreista ja psykologeista vain viisi prosenttia pitää mielenterveyspalvelujen määrää riittävänä. Mielenterveyskuntoutujien enemmistö sen sijaan on varsin tyytyväinen saamiinsa mielenterveyspalveluihin. Heidän omaisistaan yli puolet pitää tilannetta hyvänä.

Tulokset käyvät ilmi Mielenterveyden keskusliiton TNS Gallup Oy:llä teettämästä mielenterveysbarometristä. Kyselyyn osallistui mielenterveyskuntoutujia ja heidän omaisiaan sekä uutena ryhmänä tänä vuonna psykiatrit ja psykologit. Lisäksi tutkittiin 1 390 suomalaisen mielipidettä. Kaikkiaan kyselyyn vastasi 1 972 henkilöä.

Mielenterveyden keskusliiton "Ei hullumpi barometri" selvittää vuosittain mielenterveyskuntoutujien asemaa, heidän ja heidän läheistensä näkemyksiä sekä väestön suhtautumista mielenterveysongelmiin. Barometri julkaistaan nyt toisen kerran.

– Verrattuna viime vuoteen omaisten näkemykset mielenterveyspalveluista ovat muuttuneet kielteisempään suuntaan, Mielenterveyden keskusliiton puheenjohtaja Pekka Sauri kertoo. Lieneekö syynä se, että odotettu hoitotakuu ei olekaan tuonut parannusta tilanteeseen, hän jatkaa.

Ammattilaiset kriittisimpiä

Psykiatrit ja psykologit näkevät mielenterveyspalvelujen tilanteen huomattavasti synkempänä kuin kuntoutujat ja omaiset. Heistä vain viisi prosenttia pitää mielenterveyspalvelujen määrää riittävänä ja vain seitsemän prosentin mielestä on mahdollista päästä psykiatriseen hoitoon jonottamatta. Vain kolmasosa (33 %) ammattilaisista piti lääkitystä sopivana, ja potilaiden rahojen riittämiseen uskoi vain neljännes psykiatreista ja psykologeista. Työntekijöiden antamaan tukeen uskoi vain kolmasosa (29 %) ammattilaisista.

Omaisista kaksi kolmasosaa (66 %) totesi, että heidän läheisensä rahat riittävät lääkkeisiin. Omaisten näkemykset mielenterveyspalveluista olivat jonkin verran kielteisempiä kuin kuntoutujien. Omaisista 61 prosenttia oli tyytyväisiä mielenterveyspalvelujen riittävyteen sekä suunnilleen saman verran myös niiden laatuun ja lääkityksen sopivuuteen. 58 prosenttia omaisista uskoi työntekijöiden kykyyn tukea kuntoutumista.

Neljä viidestä (80 %) mielenterveyskuntoutujasta kokee saaneensa riittävästi mielenterveyspalveluja ja pitää niitä hyvinä. Kolme neljästä (76 %) lääkitystä saaneesta on tyytyväinen lääkkeittensä sopivuuteen. Kaksi kolmesta (68 %) lääkitystä saaneesta totesi rahojensa riittävän lääkkeisiin. Peräti 72 prosenttia mielenterveyskuntoutujista kertoi päässeensä tarpeen vaatiessa jonottamatta hoitoon. Yhtä moni uskoo, että mielenterveyspalvelujen työntekijät pystyvät tukemaan hyvin kuntoutumista.

Todellisuus ja mielikuvat kaksisuuntaista mielialahäiriötä sairastavista eroavat

Mielenterveysbarometrissä pyritään vuosittain ottamaan mukaan kysymyksiä myös yksittäisistä diagnooseista. Tänä vuonna selvitettiin käsityksiä kaksisuuntaisesta mielialahäiriöstä. Todellisuus ja tutkimuksessa haastateltujen mielikuvat kaksisuuntaista mielialahäiriötä sairastavista eroavat voimakkaasti.

Tutkimuksen mukaan vain alle puolet kuntoutujista, omaisista ja kansalaisista uskoo, että kaksisuuntaista mielialahäiriötä sairastava henkilö pystyy asumaan kotona ja käymään töissä. Lisäksi kymmenen prosenttia suomalaisista uskoo kaksisuuntaista mielialahäiriötä sairastavan tarvitsevan jokseenkin jatkuvaa sairaalahoitoa.

– Hyvällä ja jatkuvalla lääkehoidolla kaksisuuntaista mielialahäiriötä sairastava pystyy yleisesti ottaen elämään normaalia arkielämää ja käymään töissä, psykiatrian erikoislääkäri Juhani Aer Kellokosken sairaalasta kommentoi.

Alan ammattilaiset suhtautuvatkin asiaan positiivisemmin: peräti neljä viidestä katsoo ryhmän pystyvän täysipainoiseen elämään. Vain neljä prosenttia ammattilaisista katsoi kaksisuuntaista mielialahäiriötä sairastavan tarvitsevan jatkuvaa sairaalahoitoa. Kuntoutujien ja omaisten käsitykset olivat samansuuntaiset kuin ammattilaisten.

Psykkisestä sairaudesta voi parantua täysin

Suomalaisten selkeä enemmistö (62 %) pitää mahdollisena, että psykkisestä sairaudesta voi täysin parantua. Käytännössä kaikki tutkimukseen osallistuneet olivat vakuuttuneita siitä, että hyvillä lääkkeillä, psykoterapialla tai muulla tuella mielenterveyskuntoutuja pystyy elämään normaalia elämää.

Lisätiedot:

Tulokset:

Puheenjohtaja Pekka Sauri, Mielenterveyden keskusliitto, puh. 0500 433 464, pekka.sauri@kolumbus.fi
Toiminnanjohtaja Timo Peltovuori, Mielenterveyden keskusliitto, puh. 0500 438 858, timo.peltovuori@mtkl.fi

Tutkimus:

Tutkimusjohtaja Sakari Nurmela, TNS Gallup Oy, puh. 040 578 5080, sakari.nurmela@tns-gallup.fi

Kaksisuuntainen mielialahäiriö:

Psykiatrian erikoislääkäri Juhani Aer, Kellokosken sairaala, puh. 0400 419 629, juhani.aer@kolumbus.fi

Mielenterveyden keskusliitto ry on mielenterveyskuntoutujien ja heidän läheistensä itsenäinen kansalaisjärjestö. Siihen kuuluu 170 jäsenyhdistystä eri puolilla Suomea ja niiden kautta yli 20 000 henkilöjäsentä. Liitto on Euroopan suurin mielenterveysalan kansalaisjärjestö.